

Grot włóczni ze Skawiny

A spear head from Skawina

Abstract: This paper is concerned of a spear head discovered in Skawina, Kraków distr., which is wrongly dated to the early middle ages. This specimen, connected probably with the castle which functioned in this town, is in fact, most likely an awl spear head and should be dated to the late medieval period.

Jednym z licznych militariów w zbiorach dawnych Muzeum Archeologicznego w Krakowie jest wykuty z żelaza grot włóczni znaleziony w Skawinie, pow. krakowski, woj. małopolskie (nr inw. MAK/6207). Zapewne przekazany został przed II wojną światową przez Bolesława Czapkiewicza. Zabytek zachował się w stanie dobrym, wyjąwszy ubytki powierzchniowe. Charakteryzuje się długim liściem, bardzo łagodnie zwężającym się ku wierzchołkowi, w przekroju kwadratowym, który również łagodnie przechodzi w tuleję o krawędziach niecałkowicie zachodzących na siebie, z otworem na gwóźdź naprzeciw ich styku. Jego wymiary to: dł. – 34,9 cm; dł. liścia – 23,6 cm; największa szer. liścia – 1,2 cm; dł. tulei – 11,3 cm; najmniejsza szer. tulei – 1,4 cm; średn. tulei u wylotu – 3,5 cm; światło tulei – 3,0 cm; średn. otworu – 0,6 cm; waga – 270,7 g.

Grot włóczni ze Skawiny jest zabytkiem interesującym, rzadko bowiem znajduje się w Polsce podobne. Uwzględniony został przez A. Nadolskiego (1954, 182-183, 259, tabl. XIX:5) w monografii uzbrojenia polskiego z X-XII w. i zaliczony do typu I, jednak bez sprecyzowania chronologii. Również P. Strzyż (2006, 66, 189, 244, ryc. 12:8) umieścił go w opracowaniu wczesnośredniowiecznych militariów z Małopolski. Wydaje się, że obaj badacze popełnili pomyłkę, nic bowiem nie potwierdza tak wczesnego datowania zabytku. Przypuszczać można, że jest to późnośredniowieczny (ok. połowy XIV – XV w.?) lub wczesnonowożytny okaz związany z nieistniejącym już zamkiem zbudowanym w Skawinie przez Kazimierza Wielkiego (Kołodziejski 2003a). Znajduje analogie wśród pochodzących z XIII-XVI w. tzw. szydeł lub spis szydłowatych z zachodniej Polski oraz Czech i Słowacji (por. Łaszkiwicz, Michalak 2007, 117-119 – tam literatura).

Ryc. 1. Grot włóczni ze Skawiny. Fot. A. Susul.

Fig. 1. A spear head from Skawina. Photo by A. Susul.